

„Клепалото“, на манастира Хайдут Върбан, на манастира край с. Козарево и на много други. (Демирев 2006а: 122-127; Демирев, Дечев, Тодорова 2011: 107-108) Много важен момент в преданията за манастирско съкровище и обезпечаващ жизнеността на топоса Монастиря е съпътстващото това съкровище послание: „Който го намери, да възстанови манастира в троен размер“ или „да направи манастир в троен размер.“ (Демирев 2006а: 123-127) В същия контекст е и задължителното опазване на чудотворната икона на манастира. (Демирев 2006а: 27, 124-126) А престолът (вариант-каменният олтар) на манастира в Мердивеня край Нейково е пренесен и вграден в църквата „Св. св. Петър и Павел“ в Котел. Намереният железен кръст от манастира край с. Седларево е дарен на църквата в с. Стралджа, иконите от манастира при с. Сотирия се враждат в олтара на възобновената църква.

Явно във фолклорното знание, в преданията, манастирът, манастирското съкровище са съотносими с утвърждаване на етническа идентичност. Знанието за манастирското съкровище е носител на комплексна информация относно манастира като духовно средище с динамична функция в процеса на възпроизводство на етническо самосъзнание. Топосът Монастиря е центроорганизиращ маркер в пространството. Манастирското съкровище е със сакрален характер, обезпечаващ високия статус на манастира, осмислян във фолклорната история като етническо съкровище. (Демирев 2006а: 31-32)

В този ред е и другата семантика, чрез която битува Монастиря във фолклорната история - царство с категоричен акцент върху българското царство.

Припомням преданието за манастира край с. Тича, избран от Цар Борис I за своето отшелничество. Много показателно е преданието, разказващо за скрито царско съкровище в манастир в м. Еленица край Котел. (Демирев 2006: 128) В